

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 135/20

Møtedato: 26.11.2020

Dato: 17.11.2020

Arkivsaksnr: 2020/12116

Evaluering av prøveordninger med ekstern styreleder ved Det medisinske fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Bakgrunnsdokumenter

- Styresak 20/17 Ekstern representasjon i fakultetsstyret ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
<https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2017-020.pdf>
- Styresak 51/17 Søknad om prøveordning ved Det medisinsk- odontologiske fakultet - ekstern styreleder
<https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2017-051.pdf>
- Styresak 83/18 Forslag til nytt reglement for styringsorganene og nytt valgreglement
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_83-18_nye_reglement_styringsorganogvalg.pdf
- Styresak 88/18 Forslag til nytt reglement for styringsorganene, andre gangs styrebehandling
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_88-18reglementsending_styringsorganogansettelser_0.pdf

Saken gjelder:

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det medisinske fakultet søkte våren 2017 om, og fikk innvilget en prøveordning med ekstern fakultetsstyreleder. I vedtak i sak 88/18 tok Universitetsstyret modellen inn som en prøveordning i nytt reglement for styringsorganene.

Universitetsstyret skal i denne saken ta stilling til om ordningen med ekstern leder og eventuelt nestleder for fakultetsstyrene, skal gjøres til en permanent ordning. Dersom universitetsstyret slutter seg til anbefalingen, vil universitetsdirektøren komme tilbake med en oppfølgingssak i februarmøtet. Saken vil inneholde nødvendige regelendringer, et mandat for ekstern styreleder ved fakultetene og en vurdering av spørsmålet om det er ønskelig og hensiktsmessig at UiB har tre modeller for ledelse ved fakultetene.

Argumentene som ble brukt for å innføre ordningen var:

- *Ekstern representasjon i fakultetsstyret vil kunne tilføre en annen type kunnskap og andre erfaringer fra samfunnsområder med høy relevans for fakultetets forskning, utdanning, innovasjon og formidling.*
- *Ordningen vil kunne styrke samspillet mellom fakultetet og viktige bruker- og interessegrupper gjennom å tilføre styret et bredere spekter av kunnskap og erfaring fra forsknings- og utdanningssektoren, næringsliv, forvaltning og samfunnsliv.*
- *Ekstern representasjon vil gi styret større bredde og kompetanse og derved kunne styrke styrets strategiske perspektiv og rolle.*

Ordningen skulle evalueres før neste valgperiode, og de to fakultetene har sammen med HR-avdelingen gjennomført en evaluering av ordningen i perioden august – september 2020.

Evalueringen viser at de flertallet av respondentene er fornøyde med modellen og fakultetsstyrene ber om at den videreføres som en permanent ordning. Da fakultetsstyrene behandlet saken føyde de til et nytt vedtakspunkt hvor de forutsetter at det i inneværende periode utarbeides et tydelig mandat for ekstern styreleder.

Forslag til vedtak

1. Universitetsstyret vedtar at ordningen med ekstern fakultetsstyreleder og ansatt dekan kan videreføres som en permanent ordning.
2. Universitetsstyret ber universitetsdirektøren komme tilbake til styret med en sak som inneholder nødvendige regelendringer, forslag til mandat for ekstern styreleder ved fakultetene og en vurdering av spørsmålet om det er ønskelig og hensiktsmessig at UiB har tre modeller for ledelse ved fakultetene.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

17.11.2020/Lise Gundersen/Jan Frode Knarvik/Arne R. Ramslie

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Fakultetsstyresak Det medisinske fakultet 49/20 Evaluering prøveordning ekstern styreleder og styresammensetning
3. Fakultetsstyresak Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet 51/20 Evaluering prøveordning ekstern styreleder og styresammensetning
4. Fakultetsstyresak Fakultet for kunst, musikk og design 79/20 Styring og ledelse ved KMD
5. Protokoller i sak 49/20, 51/20 og 70/20

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
135/20

Møtedato:
26.11.2020

Arkivsaksnr:
2020/12116

Evaluering av prøveordninger med ekstern styreleder ved Det medisinske fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Bakgrunn

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det medisinske fakultet har siden 2017 hatt ekstern styreleder for fakultetsstyret. Ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har også ekstern nestleder, mens en av medlemmene fra gruppen fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling har vært styreleders stedfortreder. Da universitetsstyret vedtok nytt reglement for styringsorganene ved fakultetene og instituttene i sak 88/18, ble modellen tatt inn i reglementet som en prøveordning. Prøveordningen skulle evalueres før utgangen av inneværende styreperiode.

Da fakultetene søkte om prøveordningen, ble det vist til at enkelte andre universiteter hadde hatt gode erfaringer med ekstern fakultetsstyreleder og fremhevet at ekstern representasjon ville tilføre en annen type kunnskap og andre erfaringer fra samfunnsområder med høy relevans for fakultetets forskning, utdanning, innovasjon og formidling. Ordningen kunne styrke samspillet mellom fakultetet og viktige bruker- og interessegrupper gjennom å tilføre styret et bredere spekter av kunnskap og erfaring fra forsknings- og utdanningssektoren, næringsliv, forvaltning og samfunnsliv. Ekstern representasjon kunne gi styret større bredde og kompetanse og derved kunne styrke styrets strategiske perspektiv og rolle.

Evalueringen

Evalueringen ble gjennomført som en kombinasjon av spørreskjema og intervjuer. Det ble stilt spørsmål om hvorvidt samspillet mellom ekstern styreleder og dekan har bidratt til å oppfylle intensjonene med ordningen. Evalueringen ble gjennomført parallelt og i samarbeid mellom fakultetene og med bistand fra HR-avdelingen. Svarene fra respondentene er lagt ved.

Funnene i spørreundersøkelsen og intervjuene viser at respondentene mener at ordningen har fungert godt, og i tråd med målene som ble satt opp. Spesielt tydelig er dette når det gjelder at ekstern representasjon har *tilført kompetanse fra ulike samfunnsområder med høy relevans for fakultetets virksomhet*, og at det har *styrket fakultetenes samspill med viktige interesse- og brukergrupper*. Det er også tydelig at respondentene anser at *styrets strategiske perspektiv og rolle er styrket gjennom ordningen*.

Det var ellers relativt stort samsvar mellom svarene fra de to fakultetene, men på noen spørsmål skilte svarene seg noe. På spørsmålet «Er styrets strategiske perspektiv og rolle er blitt styrket», er svarene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet mest positive. På spørsmålet om styret har fått en mer uavhengig rolle viste svarene samme tendens. På oppsummeringsspørsmålet om ordningen bør videreføres, var responsen imidlertid mer entydig positiv fra Det medisinske fakultet.

Det var imidlertid kun tre instituttledere ved Det medisinske fakultet som svarte på undersøkelsen. Disse tre hadde heller ikke i samme grad som instituttledere på Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet synspunkt på ordningen.

Det ble også gjennomført intervjuer med de to styrelederne, de to dekanene og universitetsdirektøren. Inntrykkene fra samtalene bekrefter langt på vei funnene fra spørreundersøkelsen, og respondentene ga også utdypende kommentarer til en del av temaene. Det er ikke utferdiget egen beskrivelse av rollen som ekstern styreleder, men dekanens rolle og ansvar er omtalt i reglementet.

Evalueringen viser at dekanene og de eksterne styrelederne mener at det ikke er hensiktsmessig med et skriftlig mandat eller instruks for ekstern fakultetsstyreleder. Forventningsavklaring og rolleforståelse mellom ekstern styreleder og dekan må tilpasses ved oppstart av ny funksjonsperiode. Da evalueringen ble lagt fram for fakultetsstyrene ble det ikke anbefalt å utforme en skriftlig instruks eller et mandat for ekstern styreleder, men fremholdt at dekan og ekstern styreleder sammen må diskutere sin arbeidsform og sitt samspill i god tid før første styremøte. Det ble også fremhevet at det er viktig med en god og løpende dialog mellom dekan og ekstern styreleder.

Da fakultetsstyrene behandlet saken, sluttet de seg til forslaget om å gjøre ordningen permanent, men vedtok også at mandatet for den eksterne styrelederen må tydeliggjøres.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

På bakgrunn av evalueringene som er gjennomført og forslaget fra fakultetsstyrene ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet og Det medisinske fakultet foreslår Universitetsdirektøren at ordningen med ekstern leder av fakultetsstyret gjøres til en permanent, likestilt og alternativ ordning ved UiB. Samtidig har fakultetsstyrene ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det medisinske fakultet bedt at det lages et skriftlig mandat for den eksterne styrelederen. Et slikt mandat må vedtas av universitetsstyret etter dialog med fakultetene.

Arbeidsgruppen som høsten 2018 la fram de någjeldende reglement for styringsorganene la til grunn at er behov for fleksibilitet med hensyn til ulike ledelsesmodeller og styresammensetning ved fakultetene. Den foreslo derfor to likestilte ledelsesmodeller for fakultetene; enten valgt dekan som styretsleder og øverste faglige ansvarlige ved fakultetet og med fakultetsdirektør med et særskilt ansvar for administrasjonen og økonomiforvaltningen eller ansatt dekan som styrets leder og øverste faglige og administrative leder ved fakultetet. Arbeidsgruppen mente videre at med to alternative og likestilte ledelsesmodeller på fakultetsnivå var det svært viktig at ansvarsfordelingen er klar og tydelig mellom dekan og fakultetsdirektør.

Med innføringen av en permanent modell med ekstern fakultetsstyreleder vil UiB ha tre ulike modeller for styring og ledelse av fakultetene. Dette øker valgfriheten, men også kompleksiteten i styrings- og ansvarslinjene ved UiB. Samtidig er det ingen fakulteter som i dag har ordningen med ansatt dekan som styrets leder. Fakultetsstyret ved Fakultet for kunst, musikk og design vedtok i møte 12. november å gå over til ansatt dekan og ekstern styreleder.

Universitetsdirektøren vil derfor komme tilbake til styret med en sak i februar med et forslag til nødvendige endringer i reglene for styringsorganene ved UiB, et mandat for ekstern

styreleder og en vurdering av spørsmålet om det er ønskelig og hensiktsmessig at UiB har tre modeller for ledelse ved fakultetene.

17.11.2020/Lise Gundersen/Jan Frode Knarvik/Arne R. Ramslien

UNIVERSITETET I BERGEN

- Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 2020/6045

Fakultetsstyresak: **51**

Møte: 6. november 2020

Evaluering av ordning med ekstern styreleder og ny styresammensetning

---

Bakgrunn

- [Universitetsstyresak](#) og [protokoll 20/17](#)
- [Universitetsstyresak](#) og [protokoll 51/17](#)
- [Fakultetsstyresak 20/20 \(MN-fakultetet\)](#)
- [Regler for styringsorganene ved fakultetene og instituttene av 27.09.2018](#)

Saksfremlegg

Evalueringen er gjennomført parallelt for de to fakultetene, men det er utarbeidet egne, og tilnærmet like saksfremlegg for de to fakultetsstyrene.

Gjennomføring av evalueringen

Evalueringen ble gjennomført i perioden august-september 2020, som en kombinasjon av spørreskjema og dybdeintervjuer. Resultatene legges frem for de to fakultetsstyrene, før saken oversendes til universitetsstyret.

Hva er evaluert

I tråd med tidligere vedtak i universitetsstyret skal evalueringen belyse hvorvidt intensjonene med ordningen er oppnådd.

Argumentene som ble brukt for å innføre ordningen var:

- *Ekstern representasjon i fakultetsstyret vil kunne tilføre en annen type kunnskap og andre erfaringer fra samfunnsområder med høy relevans for fakultetets forskning, utdanning, innovasjon og formidling*
- *Ordningen vil kunne styrke samspillet mellom fakultetet og viktige bruker- og interessegrupper gjennom å tilføre styret et bredere spekter av kunnskap og erfaring fra forsknings- og utdanningssektoren, næringsliv, forvaltning og samfunnsliv*
- *Ekstern representasjon vil gi styret større bredde og kompetanse og derved kunne styrke styrets strategiske perspektiv og rolle*

Det er også stilt spørsmål om hvorvidt samspillet mellom ekstern styreleder og dekan har bidratt til å oppfylle intensjonene med ordningen.

For MN-fakultetet har dessuten den nye fordelingen mellom de ulike gruppene i styret vært vurdert.

Resultatene i spørreundersøkelsen - samlet

Det kom inn 33 svar på undersøkelsen, og disse fordelte seg slik:

Gruppe	MED	MN	Totalt
Styremedlem	6	8	14
Instituttledere	3	5	8
Fakultetsledelse	5	6	12
Totalt	14	19	33

Innledningsvis ble det stilt spørsmål om i hvilken grad fakultetene er tilført kompetanse fra ulike samfunnsområder med høy relevans for fakultetets virksomhet. 76% av totalt antall respondenter svarer positivt på dette og mer enn halvparten mener dette har skjedd i stor grad (12% svarte ikke på dette spørsmålet).

Til spørsmålet om hvorvidt fakultetets samspill med viktige interesse- og brukergrupper er styrket gjennom ordningen svarer nærmere 70% at dette har skjedd. Riktignok er andelen som anser at dette har skjedd «i stor grad» vesentlig mindre (15% svarte ikke på dette spørsmålet).

På spørsmålet om styrets strategiske perspektiv og rolle er styrket med ekstern representasjon svarer 66% av respondentene positivt (18% svarte ikke på dette spørsmålet).

På spørsmålet om hvorvidt styret har fått en mer uavhengig rolle er det mer delte oppfatninger, ingen respondenter mener dette har skjedd «i svært stor grad» og 57% av respondentene mener styret har fått en mer uavhengig rolle. 24% av respondentene mener dette ikke har skjedd (18% svarte ikke på dette spørsmålet).

På spørsmålet om hvordan samspillet mellom ekstern styreleder og dekan har fungert, er svarene også mer nyansert. 45% av respondentene svarer at samspillet har fungert i tråd med intensjonene i svært stor eller stor grad. 24% av respondentene mener dette har skjedd i noen eller liten grad (hele 30% svarte ikke på dette spørsmålet).

Et stort flertall ønsker å videreføre ordningen med ekstern styreleder (70%). 15% er negative, mens like mange ikke har et personlig synspunkt på om ordningen bør videreføres (15%).

Resultatene i spørreundersøkelsen – avvikspunkter mellom fakultetene

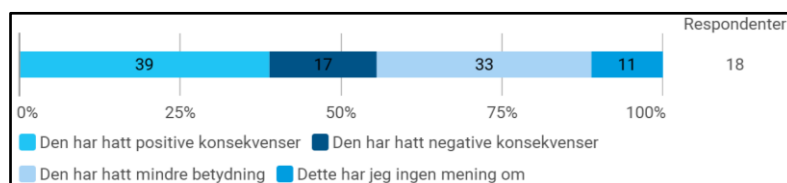
Det var relativt stort samsvar mellom svarene fra de to fakultetene, men på noen spørsmål skilte svarene seg noe. På spørsmålet «Er styrets strategiske perspektiv og rolle er blitt styrket», er svarene fra MN mest positive. På spørsmålet om styret har fått en mer uavhengig rolle viste svarene samme trend. På oppsummeringsspørsmålet om ordningen bør videreføres, var responsen imidlertid mer entydig positiv fra MED.

Det var imidlertid kun tre instituttledere ved MED som svarte på undersøkelsen. Disse tre hadde heller ikke i samme grad som instituttledere på MN synspunkt på ordningen.

Spesielt for MN-fakultetet – nåværende styresammensetning

Representantene fra MN-fakultetet ble også bedt om å vurdere hvilke konsekvenser den endrede styresammensetningen har hatt, da dette var tatt med som evalueringstema i den opprinnelige universitetsstyresaken. Det gjelder i første rekke endringen i representasjon fra gruppe C- teknisk og administrativt ansatte, som nå kun har én representant i styret.

MN- Hva mener du om endringen i styresammensetning?

Syv personer oppga at de mener at endringen har gitt positive konsekvenser, mens seks personer mener at den har hatt mindre betydning. To personer oppga at de ikke har noen mening om dette. Til sammen 3 personer oppga at denne endringen har hatt negative konsekvenser, hvorav to av disse er blant dagens styremedlemmer.

I kommentarene er dette også omtalt av flere. Det ble påpekt at vi stadig har representasjon fra alle grupper, selv om vektingen er endret, og at det er positivt at styrene nå er styrket gjennom ekstern representasjon. To av kommentarene fremhever at det er negativt at gruppe C nå kun har én representant, og argumenterer for at dette bør avhjelpes gjennom å utvide totalt antall representanter.

I henhold til [reglementet](#) skal fakultetsstyret ha enten 9 eller 11 representanter, og studentene skal ha tre representanter dersom styret har 11 medlemmer. Dersom det besluttes å utvide fakultetsstyret til elleve medlemmer for å få på plass ytterligere en representant fra Gruppe C, vil dette medføre at fakultetsstyret også utvides fra to til tre studentrepresentanter.

Ved begge fakultetene er i dag gruppene B og C kun representert ved ett medlem. Dette legger et stort ansvar på denne representanten, men erfaringene så langt har vist at de valgte medlemmene har fulgt dette opp på en god måte. De har vært aktive bidragsytere i styrekollegiet.

Å eventuelt øke representasjonen i gruppe B vil måtte gå på bekostning av gruppe A sin representasjon, som da blir på linje med de øvrige grupper. Og ved øke til to representanter i gruppe C økes det totale antallet til 11 medlemmer, og studentene blir største enkeltgruppe. Å velge løsning som kun øker representasjon i gruppe C, gir studentene like mange medlemmer som gruppe A. Denne diskusjonen ble også tatt i forbindelse med at man søkte prøveordningene, og det ble da argumentert sterkt for å begrense antallet for på den måten legge til rette for tette og gode samarbeidsrelasjoner i styret. For MN-fakultetet foreslås det derfor at ordningen med 9 medlemmer videreføres, med samme fordeling som dagens styre har.

Funnene i dybdeintervjuene

Seniorrådgiver Lise Gundersen har gjennomført intervjuer med de to styrelederne, de to dekanene og universitetsdirektøren. Inntrykkene fra samtalene bekrefter langt på vei funnene fra spørreundersøkelsen, og respondentene ga også utdypende kommentarer til en del av temaene. Momentene som ble trukket frem er drøftet i avsnittet under.

Andre kommentarer

Det er ikke utferdiget egen beskrivelse av rollen som ekstern styreleder, mens dekanens rolle og ansvar er omtalt i reglementet. Det synes ikke å være hensiktsmessig å gjøre det samme for styreleder, da forventningsavklaring og rolleforståelse mellom ekstern styreleder og dekan uansett må tilpasses ved oppstart av ny funksjonsperiode. Det anbefales at styreleder og dekan sammen diskuterer sin arbeidsform og sitt samspill i god tid før første styremøte. Fortløpende god dialog er også svært viktig i deres videre samvirke. Resultatene i denne undersøkelsen viser at ordningen langt på vei har oppfylt intensjonene.

De to fakultetene har valgt ulike modeller for nestleder i fakultetsstyret. MED har intern nestleder fra gruppe A mens MN har sitt andre eksterne styremedlem som nestleder i styret. Reglementet åpner for at fakultetsstyrene selv kan velge hvilken ordning de ønsker.

En annen forskjell er antall eksterne styremedlemmer hvor MED har 3 eksterne styremedlemmer i dag og MN to eksterne styremedlemmer. Det reviderte reglementet av 27.09.2018 slår fast at maksimalt antall styremedlemmer er to, og MED vil selv avgjøre hvordan de skal håndtere dette.

Vurdering og oppsummering

Funnene i spørreundersøkelsen og intervjuene viser at respondentene mener at ordningen har fungert godt, og i tråd med målene som ble satt opp. Spesielt tydelig er dette når det gjelder at ekstern representasjon har *tilført kompetanse fra ulike samfunnsområder med høy relevans for fakultetets virksomhet*, og at det har styrket fakultetenes *samspill med viktige interesse- og brukergrupper*. Det er også tydelig at respondentene anser at *styrets strategiske perspektiv og rolle er styrket gjennom ordningen*.

Ordningen er i dag nevnt i §3 i «[Regler for styringsorganene ved fakultetene og instituttene](#)», hvor det blir gitt adgang til å ha ekstern styreleder som prøveordning. Det foreslås nå å be om at dette gjøres til alternativ modell på fast basis.

Forslag til endring i reglementet:

§ 3. Ordning med ekstern styreleder

Fakultetsstyret bestemmer selv om fakultetet skal ha ekstern og eventuelt ekstern nestleder.

Ekstern styreleder sørger for at det avholdes møter i fakultetsstyret og skal lede møtene.

Dekan er da styrets sekretær. Dekan har tale- og forslagsrett i fakultetsstyret, men ikke stemmerett. Dekan har ellers den kompetanse som fremgår av § 6.

Oppnevning av eksterne kandidater for perioden 2021-2025

I henhold til §2, 4. ledd skal de eksterne medlemmene oppnevnes av Universitetsstyret etter forslag fra fakultetsstyret selv. Forslaget skal inneholde kandidater av hvert kjønn. Det skal oppnevnes minst to varamedlemmer. Det anbefales at fakultetsstyrene setter i gang prosessen for nominering av kandidater så fort som mulig, for å få på plass gode eksterne kandidater i god tid før nytt styre skal konstitueres i august 2021.

Vedtak

- *Fakultetsstyret ber om at ordningen med ekstern styreleder gjøres til et permanent alternativ*
- *Fakultetsstyret ønsker å videreføre ordningen med at styret for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har 9 representanter*
- *Fakultetsstyret ønsker å starte prosessen med nominasjon av eksterne kandidater som styreleder og nestleder i styret, og ber om at forslag til nominasjonsprosess legges frem på styrets møte i desember 2020*

15.10.2020/Lise Gundersen/Ørjan Hauge/Kristine Breivik

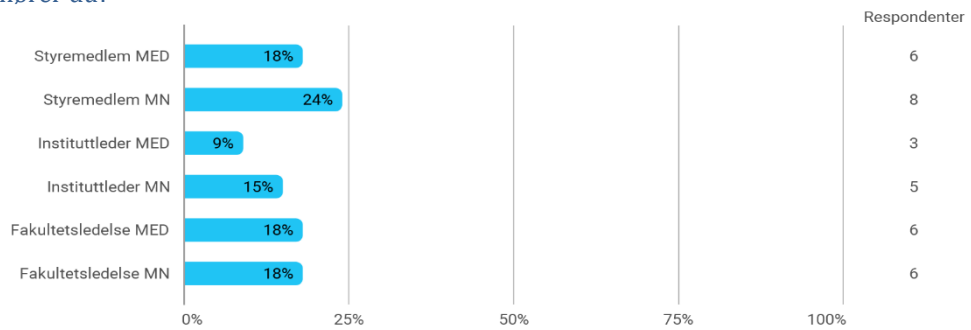
Helge K. Dahle
dekan

Vedlegg:

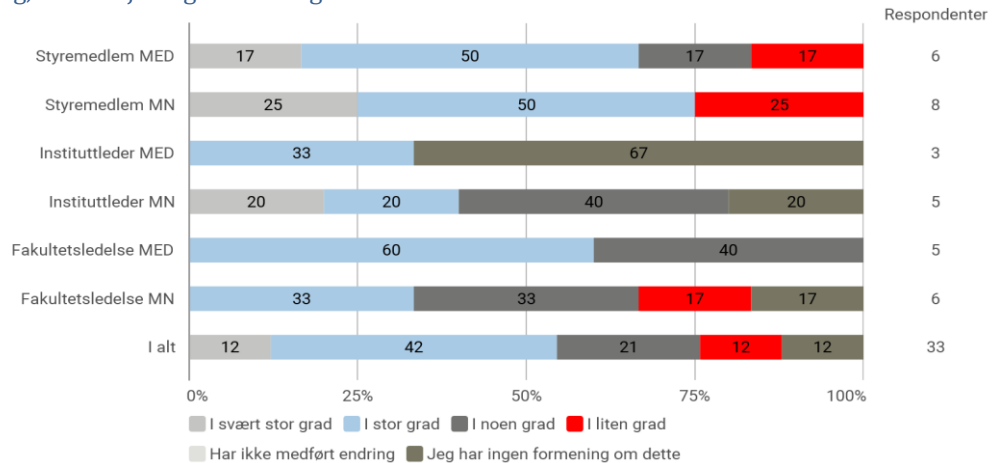
1. Utdrag fra spørreundersøkelsen

Vedlegg 1: Utdrag fra spørreundersøkelsen

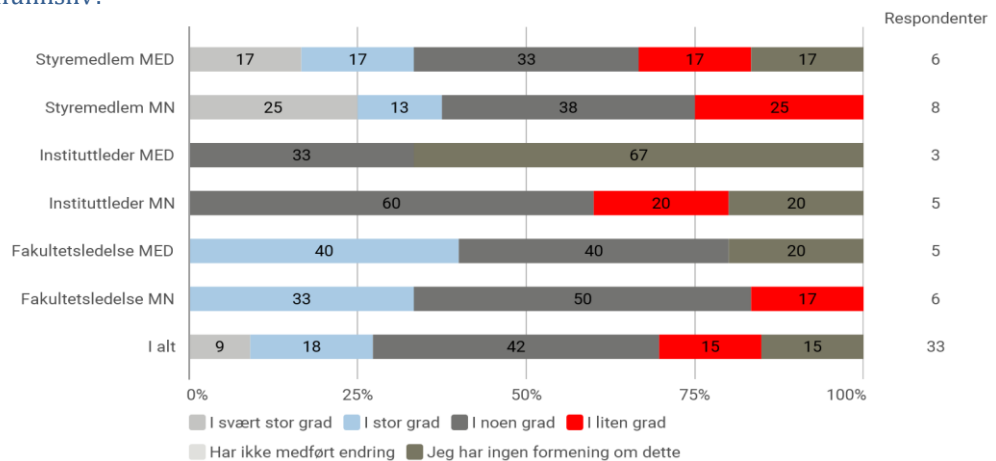
Hvilken gruppe tilhører du?

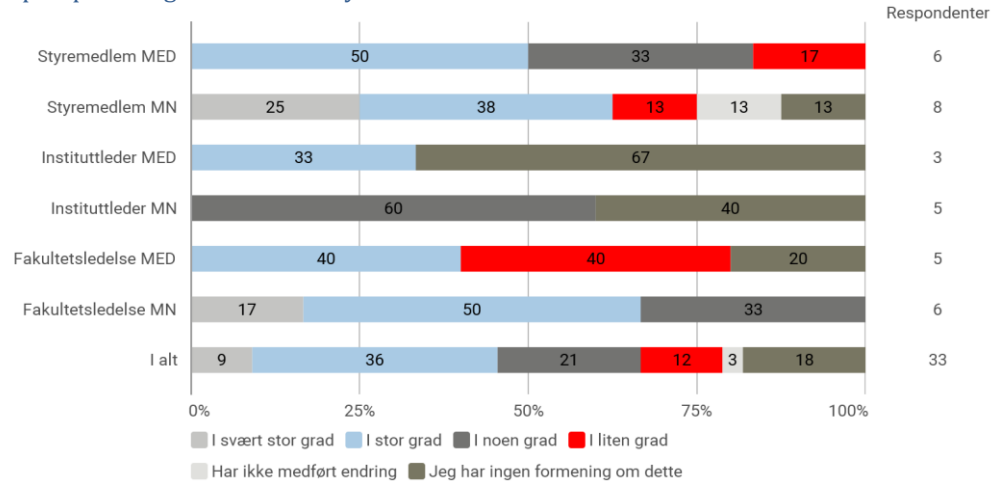
- fakultetet har fått inn kompetanse fra ulike samfunnsområder med høy relevans for fakultetets forskning, utdanning, innovasjon og formidling?

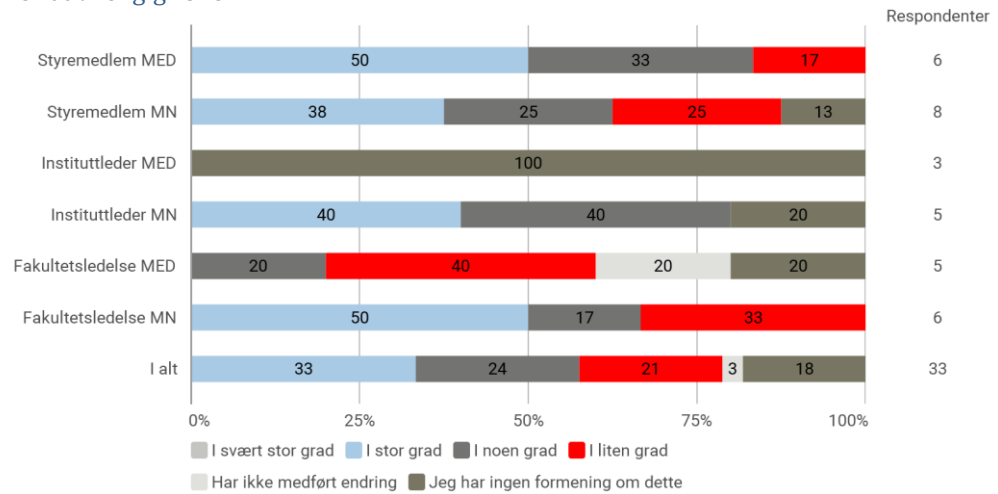
- en styrking av samspillet mellom fakultetet og viktige bruker- og interessegrupper gjennom å tilføre styret et bredere spekter av kunnskap og -erfaring fra forsknings- og utdanningssektoren, næringsliv, forvaltning og samfunnsliv?

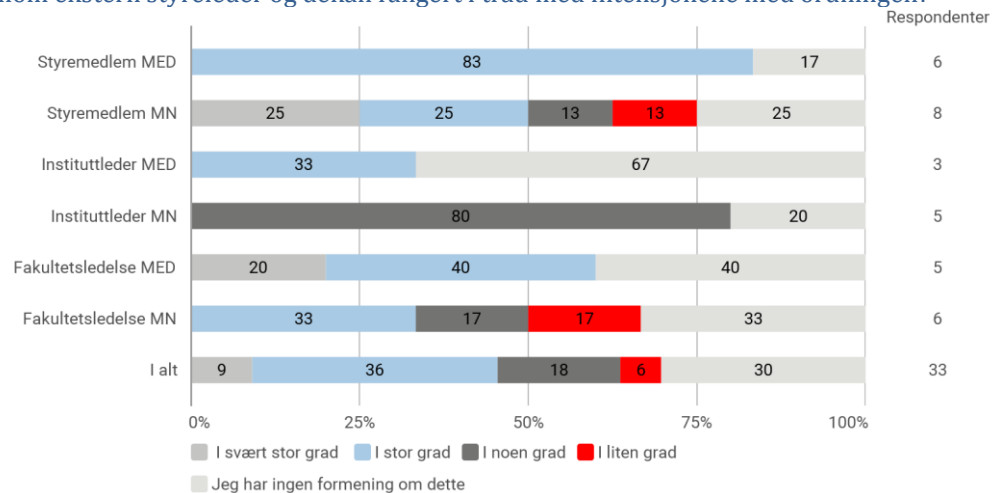
- styrets strategiske perspektiv og rolle er blitt styrket?

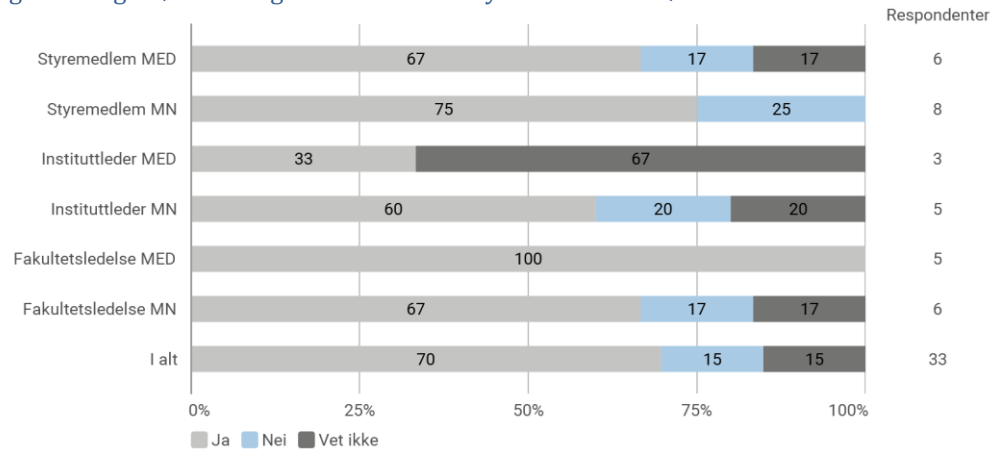
-styret har fått en mer uavhengig rolle?

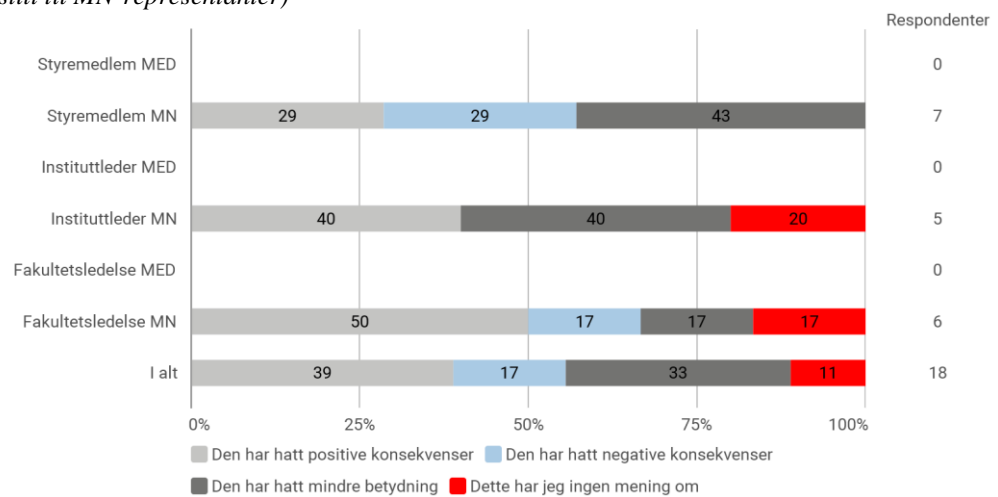
Har samspillet mellom ekstern styreleder og dekan fungert i tråd med intensjonene med ordningen?

Hva er din personlige mening - bør ordningen med ekstern styreleder videreføres?

Hva mener du om endringen i styresammensetning? (spørsmålet er kun stilt til MN-representanter)

Styre: Fakultetsstyret ved Det medisinske fakultet

Styresak: 49/20

Møtedato: 28.10.2020

Dato: 20.10.2020

Arkivsaknr: 2020/6045-ØRH

Evaluering prøveordning ekstern styreleder og styresammensetning - fakultetsstyret ved Det medisinske fakultet

---

Bakgrunn

- [Universitetsstyresak](#) og [protokoll 20/17](#)
- [Universitetsstyresak](#) og [protokoll 51/17](#)
- Fakultetsstyresak 37/20 (MED-fakultetet) – møte 17. juni 2020
- [Regler for styringsorganene ved fakultetene og instituttene av 27.09.2018](#)

Saksfremlegg

Evalueringen er gjennomført parallelt for MED-fakultetet og MN-fakultetet (MN), men det er utarbeidet egne, og tilnærmet like saksfremlegg for de to fakultetsstyrene ved MED og MN.

Gjennomføring av evalueringen

Evalueringen ble gjennomført i perioden august-september 2020, som en kombinasjon av spørreskjema og dybdeintervjuer. Resultatene fra evalueringen legges frem for de to fakultetsstyrene, før saken oversendes til universitetsstyret.

Hva er evaluert

I tråd med tidligere vedtak i universitetsstyret skal evalueringen belyse hvorvidt intensjonene med ordningen er oppnådd.

Argumentene som ble brukt for å innføre ordningen var:

- *Ekstern representasjon i fakultetsstyret vil kunne tilføre en annen type kunnskap og andre erfaringer fra samfunnsområder med høy relevans for fakultetets forskning, utdanning, innovasjon og formidling*
- *Ordningen vil kunne styrke samspillet mellom fakultetet og viktige bruker- og interessegrupper gjennom å tilføre styret et bredere spekter av kunnskap og erfaring fra forsknings- og utdanningssektoren, næringsliv, forvaltning og samfunnsliv*
- *Ekstern representasjon vil gi styret større bredde og kompetanse og derved kunne styrke styrets strategiske perspektiv og rolle*

Det er også stilt spørsmål om hvorvidt samspillet mellom ekstern styreleder og dekan har bidratt til å oppfylle intensjonene med ordningen.

For MN har dessuten den nye fordelingen mellom de ulike gruppene i styret vært vurdert.

Resultatene i spørreundersøkelsen - samlet

Det kom inn 33 svar på undersøkelsen, og disse fordelte seg slik:

Gruppe	MED	MN	Totalt
Styremedlem	6	8	14
Instituttledere	3	5	8
Fakultetsledelse	5	6	12
Totalt	14	19	33

Innledningsvis ble det stilt spørsmål om i hvilken grad fakultetene er tilført kompetanse fra ulike samfunnsområder med høy relevans for fakultetets virksomhet. 76% av totalt antall respondenter svarer positivt på dette og mer enn halvparten mener dette har skjedd i stor grad (12% svarte ikke på dette spørsmålet).

Til spørsmålet om hvorvidt fakultetets samspill med viktige interesse- og brukergrupper er styrket gjennom ordningen svarer nærmere 70% at dette har skjedd. Riktignok er andelen som anser at dette har skjedd «i stor grad» vesentlig mindre (15% svarte ikke på dette spørsmålet).

På spørsmålet om styrets strategiske perspektiv og rolle er styrket med ekstern representasjon svarer 66% av respondentene positivt (18% svarte ikke på dette spørsmålet).

På spørsmålet om hvorvidt styret har fått en mer uavhengig rolle er det mer delte oppfatninger, ingen respondenter mener dette har skjedd «i svært stor grad» og 57% av respondentene mener styret har fått en mer uavhengig rolle. 24% av respondentene mener dette ikke har skjedd (18% svarte ikke på dette spørsmålet).

På spørsmålet om hvordan samspillet mellom ekstern styreleder og dekan har fungert, er svarene også mer nyansert. 45% av respondentene svarer at samspillet har fungert i tråd med intensjonene i svært stor eller stor grad. 24% av respondentene mener dette har skjedd i noen eller liten grad (hele 30% svarte ikke på dette spørsmålet).

Et stort flertall ønsker å videreføre ordningen med ekstern styreleder (70%). 15% er negative, mens like mange ikke har et personlig synspunkt på om ordningen bør videreføres (15%).

Resultatene i spørreundersøkelsen – avvikspunkter mellom fakultetene

Det var relativt stort samsvar mellom svarene fra de to fakultetene, men på noen spørsmål skilte svarene seg noe. På spørsmålet «Er styrets strategiske perspektiv og rolle er blitt styrket», er svarene fra MN mest positive. På spørsmålet om styret har fått en mer uavhengig rolle viste svarene samme trend. På oppsummeringss spørsmålet om ordningen bør videreføres, var responsen imidlertid mer entydig positiv fra MED.

Det var imidlertid kun tre instituttledere ved MED som svarte på undersøkelsen. Disse tre hadde heller ikke i samme grad som instituttledere på MN synspunkt på ordningen.

Funnene i dybdeintervjuene

Seniorrådgiver Lise Gundersen har gjennomført intervjuer med de to styrelederne, de to dekanene og universitetsdirektøren. Inntrykkene fra samtalene bekrefter langt på vei funnene fra spørreundersøkelsen, og respondentene ga også utdypende kommentarer til en del av temaene. Momentene som ble trukket frem er drøftet i avsnittet under.

Andre kommentarer

Det er ikke utferdiget egen beskrivelse av rollen som ekstern styreleder, mens dekanens rolle og ansvar er omtalt i reglementet. Det synes ikke å være hensiktsmessig å gjøre det samme for styreleder, da forventningsavklaring og rolleforståelse mellom ekstern styreleder og dekan uansett må tilpasses ved oppstart av ny funksjonsperiode. Det anbefales at styreleder og dekan sammen diskuterer sin arbeidsform og sitt samspill i god tid før første styremøte. Fortløpende god dialog er også svært viktig i deres videre samvirke.

Resultatene i denne undersøkelsen viser at ordningen langt på vei har oppfylt intensjonene.

De to fakultetene har valgt ulike modeller for nestleder i fakultetsstyret. MED har intern nestleder fra gruppe A mens MN har sitt andre eksterne styremedlem som nestleder i styret. Reglementet åpner for at fakultetsstyrene selv kan velge hvilken ordning de ønsker.

En annen forskjell er antall eksterne styremedlemmer hvor MED har 3 eksterne styremedlemmer i dag godkjent som del av prøveordningen fram til ny periode august 2021 og MN to eksterne styremedlemmer. Det reviderte reglementet av 27.09.2018 slår fast at maksimalt antall eksterne styremedlemmer er to, og MED vil selv foreslå hvordan dette skal håndteres.

Vurdering og oppsummering

Funnene i spørreundersøkelsen og intervjuene viser at respondentene mener at ordningen har fungert godt, og i tråd med målene som ble satt opp.

Spesielt tydelig er dette når det gjelder at ekstern representasjon har *tilført kompetanse fra ulike samfunnsområder med høy relevans for fakultetets virksomhet*, og at det har styrket *fakultetenes samspill med viktige interesse- og brukergrupper*.

Det er også tydelig at respondentene anser at *styrets strategiske perspektiv og rolle er styrket* gjennom ordningen.

Ordningen er i dag nevnt i §3 i [«Regler for styringsorganene ved fakultetene og instituttene»](#), hvor det blir gitt adgang til å ha ekstern styreleder som prøveordning. Det foreslås nå å be om at dette gjøres til alternativ modell på fast basis.

Forslag til endring i reglementet:

§ 3. *Ordning med ekstern styreleder*

Fakultetsstyret bestemmer selv om fakultetet skal ha ekstern og eventuelt ekstern nestleder.

Ekstern styreleder sørger for at det avholdes møter i fakultetsstyret og skal lede møtene.

Dekan er da styrets sekretær. Dekan har tale- og forslagsrett i fakultetsstyret, men ikke stemmerett. Dekan har ellers den kompetanse som fremgår av § 6.

Oppnevning av eksterne kandidater for perioden 2021-2025

I henhold til §2, 4. ledd skal de eksterne medlemmene oppnevnes av Universitetsstyret etter forslag fra fakultetsstyret selv. Forslaget skal inneholde kandidater av hvert kjønn. Det skal oppnevnes minst to varamedlemmer. Det anbefales at fakultetsstyrene setter i gang prosessen for nominering av kandidater så fort som mulig, for å få på plass gode eksterne kandidater i god tid før nytt styre skal konstitueres i august 2021.

Forslag til vedtak:

- *Fakultetsstyret ber om at ordningen med ekstern styreleder gjøres til et permanent alternativ*
- *Fakultetsstyret ønsker å videreføre ordningen med at styret for Det medisinske fakultet har 9 representanter i tråd med UiBs gjeldende regler av 2018*
- *Fakultetsstyret ønsker å starte prosessen med nominasjon av eksterne kandidater som styreleder og medlem i styret, og ber om at forslag til nominasjonsprosess legges frem på styrets møte i desember 2020*

15.10.2020/Lise Gundersen/Ørjan Hauge/Kristine Breivik

Per Bakke
dekan

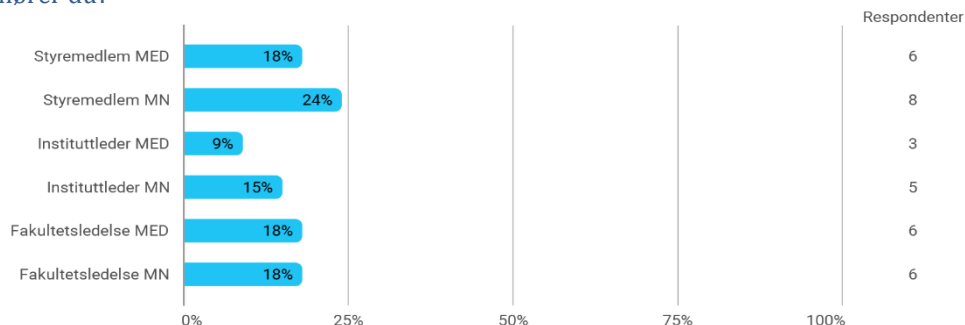
Heidi Annette Espedal
fakultetsdirektør

Vedlegg:

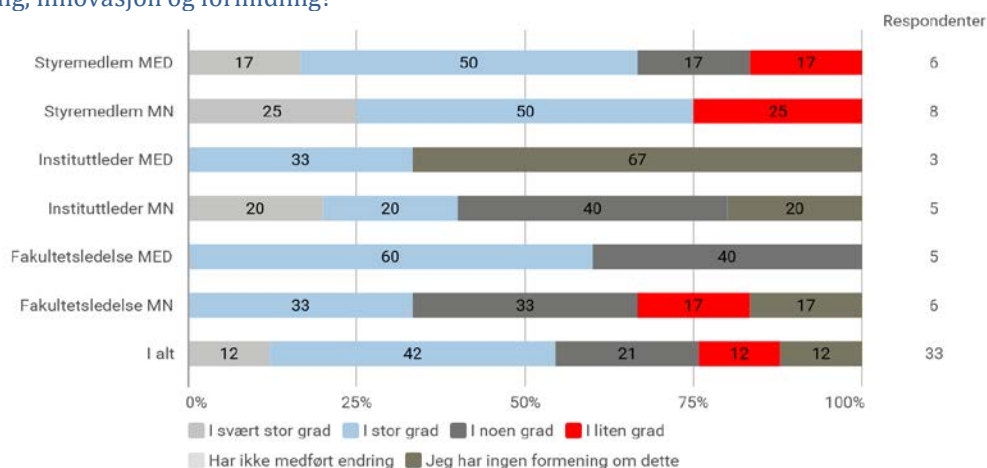
1. Utdrag fra spørreundersøkelsen

Vedlegg 1: Utdrag fra spørreundersøkelsen

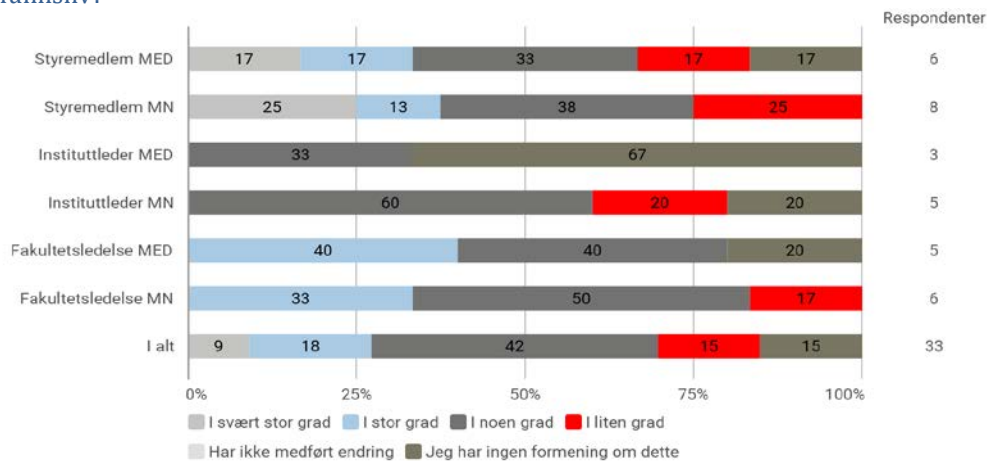
Hvilken gruppe tilhører du?

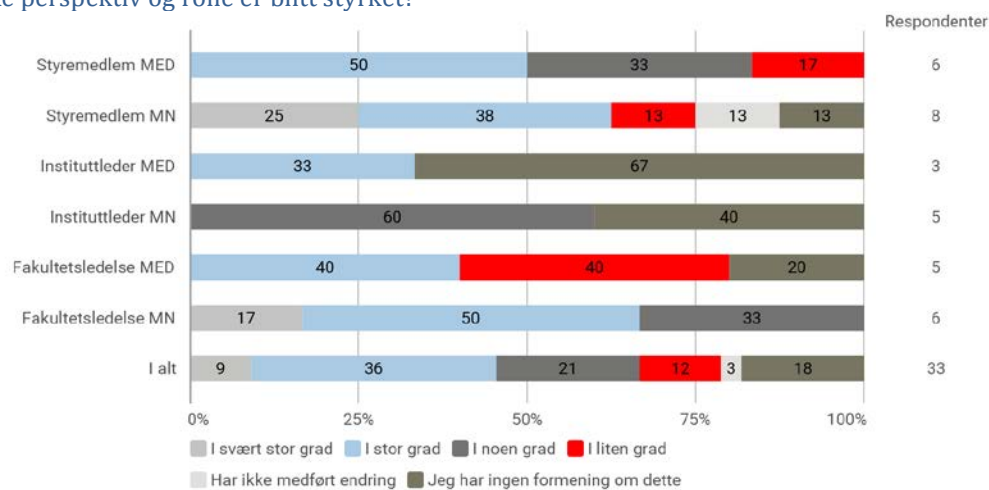
- fakultetet har fått inn kompetanse fra ulike samfunnsområder med høy relevans for fakultetets forskning, utdanning, innovasjon og formidling?

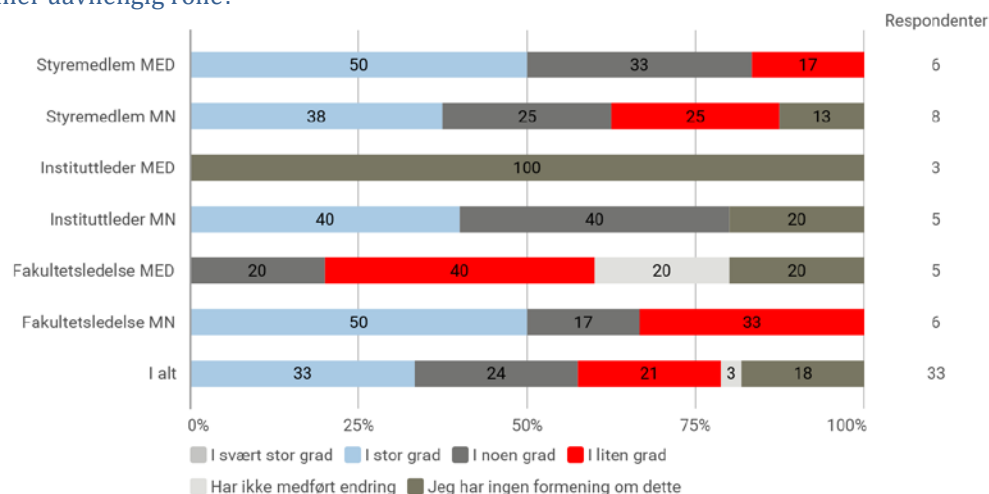
- en styrking av spillet mellom fakultetet og viktige bruker- og interessegrupper gjennom å tilføre styret et bredere spekter av kunnskap og -erfaring fra forsknings- og utdanningssektoren, næringsliv, forvaltning og samfunnsliv?

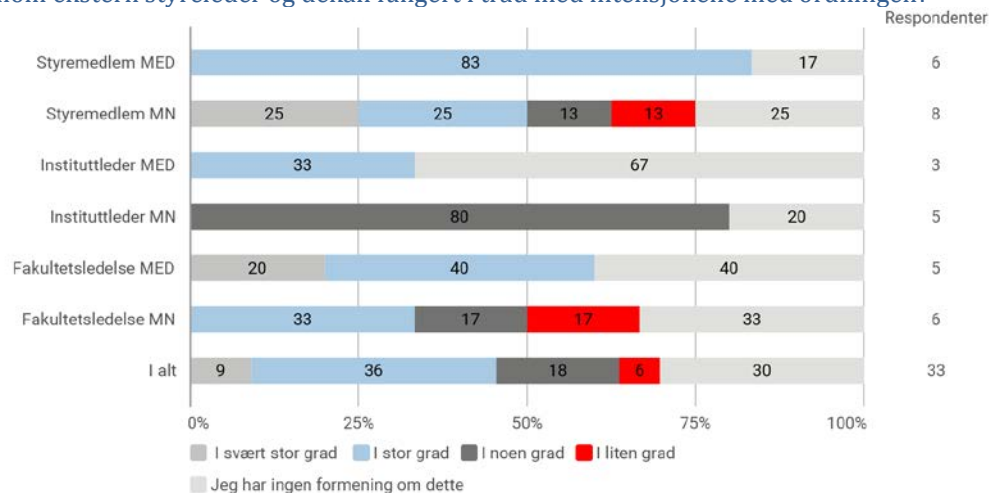
- styrets strategiske perspektiv og rolle er blitt styrket?

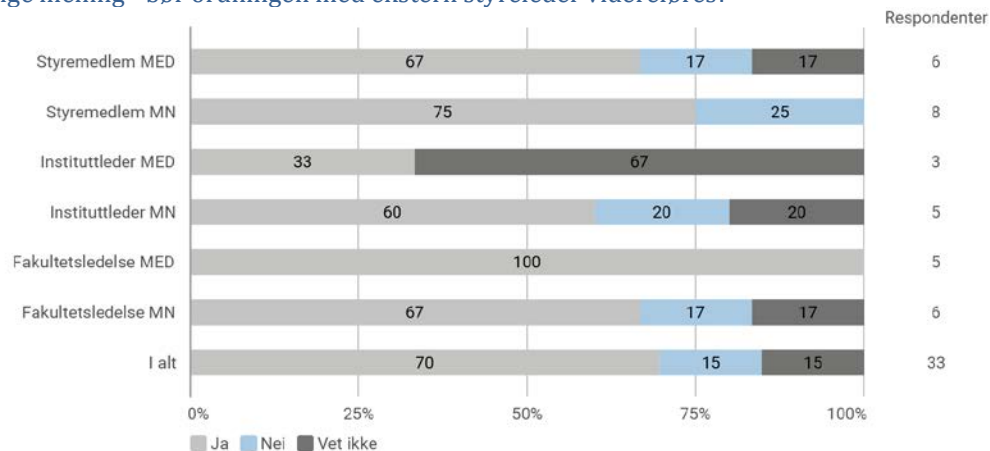
-styret har fått en mer uavhengig rolle?

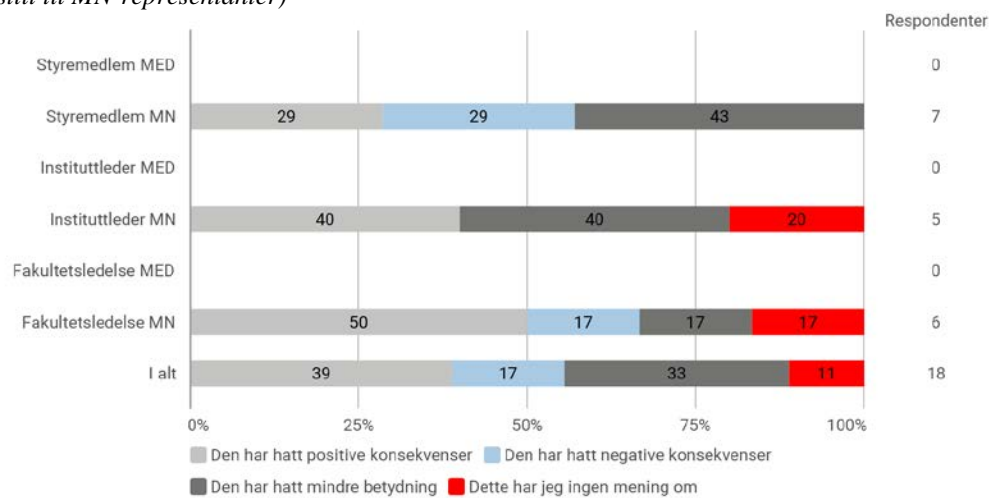
Har samspillet mellom ekstern styreleder og dekan fungert i tråd med intensjonene med ordningen?

Hva er din personlige mening - bør ordningen med ekstern styreleder videreføres?

Hva mener du om endringen i styresammensetning? (spørsmålet er kun stilt til MN-representanter)

Styre: Fakultet for kunst, musikk og design

Styresak: 79/20

Møtedato: 12. november 2020

Dato: 05.11.20

Arkivsaksnr: 20/12404

STYRING OG LEDELSE VED KMD

Bakgrunn:

Viser til sak SAK16/17 og 50/20, om styring og ledelse ved KMD. Vi har nå hatt en prosess lokalt ved fakultetet som i hovedsak har vært gjennomført i instituttrådene. I forkant av dette ble det invitert til et allmøte for alle ansatte og studenter for å belyse og diskutere de to aktuelle modellene, valgt eller ansatt dekan ved KMD. Medlemmene av instituttrådene og medlemmer av Informasjons og drøftingsutvalget hadde en særlig plikt til å delta på allmøtet. Dekan ved Juridisk fakultet var invitert til allmøtet for å holde presentasjon, deretter ble det en paneldebatt.

Det er få regler i UH-loven som regulerer institusjonenes indre liv. Førrende for diskusjonen er UiB sine regler for styringsorganer ved fakultet og instituttene (vedtatt av universitetsstyret 27.09.2018). Ved UiB er det i dag to modeller for ledelse ved fakultetene. Modellene er et resultat av grundige prosesser hvor fakultetenes ulike vurderinger og behov blir tillagt avgjørende vekt. Det er universitetsstyret som tar stilling til om det skal være valgt eller tilsatt rektor, og det er fakultetsstyret som tar stilling til om det skal være tilsatt eller valgt dekan ved fakultetet. Begge vedtakene krever at minst halvparten av styrets medlemmer må gi sin tilslutning til et vedtak om å endre fra valgt til tilsatt dekan med utg. pkt UH-loven § 10-2.

I regelsamlingen til UiB del 1 om styringsorganene §5 om rekruttering av dekan finner vi følgende formuleringer:

Dekanens rolle i fakultetsstyret

- Fakultetsstyret bestemmer om dekan skal velges eller ansettes. Fakulteter med ansatt dekan har enhetlig ledelse (ref. side 5 i K.H. Søvigs presentasjon, vedlagt)
- Generelt om dekanens myndighetsområde (uavhengig av modell): jfr. §6 (UiBs reglement). Dekanens er fakultetets øverste leder og representerer fakultetet utad og har overordnet ansvar for kontakt med eksterne samarbeidspartnere. Dekanen er daglig leder for fakultetets faglige virksomhet i samsvar med de rammer og pålegg som universitetsstyret og fakultetsstyret fastsetter.
- Ansatt dekan har også ansvar for at fakultetets administrative virksomhet og at det samsvarer med de rammer og pålegg som universitetsstyret og fakultetsstyret fastsetter. Dekanen har uavhengig av modell et overordnet ansvar for alle oppgaver som ikke eksplisitt er tillagt fakultetsstyret eller et annen organ, og har generell fullmakt til å avgjøre løpende enkeltsaker. Dekanen er nærmeste overordnede for instituttlederne.
- Valgt dekan er ansvarlig overfor rektor. Ansatt dekan er ansvarlig overfor rektor i alle saker som ikke er tillagt universitetsdirektørens ansvarsområde, jfr. UH-loven §10-3. I disse sakene er ansatt dekan ansvarlig overfor universitetsdirektøren (eks. økonomi og HMS). Dekanen er ansvarlig for iverksetting av de faglige vedtakene som treffes i

fakultetsstyret. Ansatt dekan er også ansvarlig i iverksetting av de administrative vedtakene som vedtas i fakultetsstyret. Dekanen skal på eget initiativ orientere fakultetsstyret om avgjørelser som retter seg mot fakultetets virksomhet (dekanbeslutninger).

- Prodekanen velges sammen med valgt dekan. Dersom dekanen er ansatt pekes prodekanen ut av dekanen etter godkjenning i fakultetsstyret. Prodekanen er stedfortreder for dekanen i og utenfor fakultetsstyret. Fakultetsstyret avgjør om det skal utpekes visedekaner (valgt ordning). Visedekanene utpekes av dekan.
- Dersom dekan ansettes skal ansettelsesprosessen sikre at dekan har faglig legitimitet og den kompetanse som kreves for stillingen. Ansettelsen skjer i henhold til bestemmelsene i reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglig administrative lederstillinger §3.1.3: Rektor foretar utlysingen av stilling som dekan. Innstilling gis av et innstillingsutvalg med leder og 4 medlemmer. Medlemmene skal fortrinnsvis ha tilknytning til fakultetet. To av medlemmene skal representere arbeidsgiver, ett medlem skal være fra tjenestemannsorganisasjonene, og ett medlem fra studentorganisasjonene. Universitetsstyret ansetter dekanen etter at fakultetsstyret har hatt anledning til å uttale seg. Dekanen ansettes på åremål med åremålsperiode på 4 år. Ingen kan være ansatt på åremål i mer enn i 8 år.

Oppsummert kan de to modellene fremstilles skjematisk slik:

Valgt dekan – todelt ledelse	Ansatt dekan – enhetlig ledelse	Fakultetsdirektør – todelt ledelse
Leder og medlem av fakultetsstyret	Dekanen er styrets sekretær. Dekan har tale- og forslagsrett i fakultetsstyret, men ikke stemmerett. Dekan har for øvrig den kompetanse som fremgår av § 6	Fakultetsdirektøren er sekretær for fakultetsstyret med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.
Kan delta i alle møter i fakultetets organer	Kan delta i alle møter i fakultetets organer	
	Ansvarlig for administrasjonen, dekan er da fakultetsdirektør sin nærmeste leder.	Fakultetsdirektør er leder for administrasjonen. Fakultetsdirektør rapportere direkte til Universitetsdirektøren
Ansvarlig overfor rektor	Ansvarlig overfor rektor i de saker som er innenfor rektors mandag, og til Universitetsdirektør i de saker som er tillagt Universitetsdirektøren sitt ansvarsområde.	
Prodekan er vara for dekan	Prodekan er vara for dekan	
	Kan be om ekstern leder av fakultetsstyret § 3	

Fakultetsdirektørens rolle med valgt eller tilsatt dekan

- Valgt dekan: Fakultetsdirektøren har ansvar for administrasjonen. Fakultetsdirektøren sørger for at vedtak fattet av fakultetsstyret eller dekanen blir satt i verk og er ansvarlig for disponering av ressurser og budsjett i samsvar med vedtak gjort av fakultetets styringsorganer. Fakultetsdirektørens kompetanse fastsettes i instruks og/eller særskilt delegeringsvedtak fastsatt av fakultetsstyret eller av dekan etter fullmakt fra fakultetsstyret. Fakultetsdirektøren er sekretær for fakultetsstyret med uttale - og forslagsrett men ikke stemmerett.
- Ansatt dekan: Dekanen kan skriftlig delegerer avgjørelsesmyndighet til fakultetsdirektør innenfor sitt eget myndighetsområde.

De tre instituttrådene gir følgende anbefalinger:

- Institutt for design: valgt dekan med syv mot to stemmer
- Kunstakademiet – Institutt for samtidskunst: tilsatt dekan med fem mot en stemme
- Griegakademiet – Institutt for musikk: valgt dekan, enstemmig, men under tvil.

I tillegg vil saken om styring og ledelse bli behandlet i Informasjons og drøftingsutvalget (IDU) 11. november. Innspill fra IDU tas med i møtet 12. november.

Fakultetsdirektørens kommentarer:

Saken handler i all hovedsak om hvilken ledelsesmodell KMD er mest tjent med. Diskusjoner og vedtak i instituttrådene viser samlet sett at det ikke er full oppslutning om noen av alternativene, fordeler og ulemper fremheves med begge modellene. I forhold til medbestemmelse er det et moment at fakultetet frem til nå har vært rigget slik at gruppe C ikke har kunnet ytre seg i prosessen på instituttnivå.

KMD er et lite fakultet med høy andel deltids- og åremålsstillinger. Mange åremålsstillinger påvirker hvem som reelt sett er valgbare; de det gjelder må ha minimum fire år igjen av åremålet pr. 01.08.2021. Det er derfor en risiko for at det ikke vil stille minimum to til valg (at dekan - prodekan skal stille som par = fire totalt).

Fakultetsdirektøren vurderer det som problematisk at mange vitenskapelig ansatte ved KMD ikke er valgbare, eller kan stemme ved et valg. En annen demokratiutfordring med valgt modell er at stemmene teller ulikt for ansatte i vitenskapelige stillinger, teknisk/ administrative stillinger og studenter. Det gjelder særlig T/A-stillingene som har lavest vektning (24%).

Ved tilsetting av dekan vil det være et innstillingsutvalg med leder og fire medlemmer. Medlemmene skal fortrinnsvis ha tilknytning til fakultetet. To av medlemmene skal representere arbeidsgiver, ett medlem skal være fra tjenestemannsorganisasjonene og ett medlem fra studentorganisasjonene. Forslaget skal legges frem for fakultetsstyret til behandling og råd- før endelig tilsetting skjer i Universitetsstyret. Fakultetsdirektøren vurderer dette som en forsvarlig og god fremgangsmåte som sikrer innflytelse i alle grupper.

Anbefalingen fra de tre instituttrådene er tydelige på at ved tilsatt dekan, må det være ekstern styreleder. Et viktig argument er at det ikke skal samles for mye makt på en

person. Det er avtroppende fakultetsstyre som foreslår kandidater til ekstern styreleder, så er det Universitetsstyret som oppnevner leder av fakultetsstyret. Ordningen med ekstern styreleder har vært en prøveordning ved Det medisinske fakultet og ved Det matematisk- og naturvitenskapelige fakultet de siste fire årene. Etter at ordningen har vært evaluert ved de to fakultetene, foreslår de at dette blir en permanent ordning. Evalueringen skal legges frem for Universitetsstyret 26. november for vedtak.

Oppsummert: Valgt dekan gir fakultetsdirektøren et klart mandat og ansvarsområde, men sett i lys av fakultets størrelse og sammensetning ser fakultetsdirektøren likevel modellen med tilsatt dekan som den som i størst grad kan sikre motivasjon og kompetanse innen strategisk ledelse ved vårt fakultet.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar at ledelsesmodellen ved Fakultet for kunst, musikk og design skal være tilsatt dekan, med ekstern styreleder.

Frode Thorsen
dekan

Synnøve Myhre
fakultetsdirektør

Vedlegg:

Institutttrådenes vedtak
Program for allmøte
Presentasjon, fra allmøte, Karl Harald Søvig
Fakultetsstyresak 16/17

Protokoll i fakultetsstyresak 51/20 Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Fakultetsstyret ber om at ordningen med ekstern styreleder gjøres til et permanent alternativ. Punktet ble vedtatt mot 2 stemmer, Henrik Kalisch og Kristoffer Eik stemte imot.

Fakultetsstyret ønsker å videreføre ordningen med at styret for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har 9 representanter.

Punktet ble vedtatt mot 4 stemmer, Kristoffer Eik, Ragnhild Gya, Lill Kristin Knudsen og Anna D. Abrahamsen stemte imot.

Fakultetsstyret forutsetter at det i inneværende periode utarbeides et tydelig mandat for ekstern styreleder. Fakultetsstyrets rolle i organisasjonen må samtidig drøftes/omtales.

Punktet ble enstemmig vedtatt.

Fakultetsstyret ønsker å starte prosessen med nominasjon av eksterne kandidater som styreleder og nestleder i styret, og ber om at forslag til nominasjonsprosess legges frem på styrets møte i desember 2020.

Punktet ble enstemmig vedtatt.

Prokoll i fakultetsstyresak 49/20 Det medisinske fakultet

S 49/20 Evaluering prøveordning ekstern styreleder og styresammensetning - fakultetsstyret ved Det medisinske fakultet

Styreleder Victor Normann deltok ikke i behandlingen av denne saken. Styrets nestleder Jan Haavik fungerte som møteleder.

Vedtak:

- Fakultetsstyret ber om at ordningen med ekstern styreleder gjøres til et permanent alternativ i universitetets reglement.
- Fakultetsstyret ønsker å videreføre ordningen med at styret for Det medisinske fakultet har 9 representanter i tråd med UiBs gjeldende regler av 2018
- Fakultetsstyret ønsker å starte prosessen med nominasjon av eksterne kandidater som styreleder og medlem i styret, og ber om at forslag til nominasjonsprosess legges frem på styrets møte i desember 2020
- Fakultetsstyret forutsetter at det i inneværende periode utarbeides et tydelig mandat for ekstern styreleder. Fakultetsstyrets rolle i organisasjonen må samtidig drøftes/omtales.

Det bør arbeides for å finne mekanismer for å sikre at det til enhver tid er kontinuitet i styrets sammensetning.

Punktet ble enstemmig vedtatt.

Fakultet for kunst, musikk og design

Vedtak i fakultetsstyresak 79/20 Styring og lededelse ved KMD

Utdrag fra protokoller

«Fakultetsstyret vedtar at ledelsesmodellen ved Fakultet for kunst, musikk og design skal være tilsatt dekan, med ekstern styreleder».

Vedtaket ble fattet med 9 mot 2 stemmer.